

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง การเขียนเรียงความ

ครูผู้สอน ครูประเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคณิตา หนูนอนันต์

การเขียนเรียงความ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี

เจ้าฟ้านักเขียน ของพลสกนิกรไทย

สังเกตภาพ ทราบความรู้สึก

จากภาพแจกันดอกไม้ ทำให้นักเรียนมีความรู้สึก
หรือนึกถึงอะไร

ให้ความรู้สึกถึงความรัก/ความสุข/ความสดใส/การเอาใจใส่

คำตอบที่ได้ตอบมานั้นเป็นกระบวนการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งนำมาจัดระบบ
ความคิด เรียบเรียง และผ่านการถ่ายทอด
ออกมาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนเรียงความได้
๒. เขียนเรียงความได้
๓. มีมารยาทในการเขียน

ทบทวนความรู้
สู่การเขียนเรียงความ

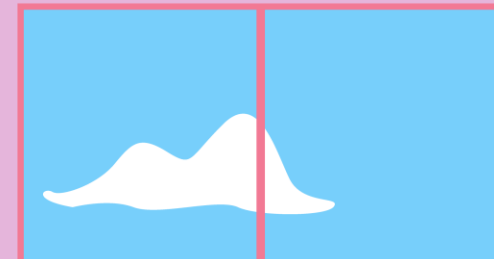

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

เรียงความ หมายถึงอะไร

เรียงความ

หมายถึง การนำถ้อยคำมาแต่งเป็นเรื่องราว
เพื่อใช้เป็นข้อเขียนที่แสดงความรู้สึกรักคิด
ของผู้เขียนที่ต้องการถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

จุดประสงค์ของการเขียนเรียงความ คืออะไร

๑. เขียนเรื่องนั้นอย่างไร
๒. เขียนให้ใครอ่าน
๓. เขียนไปในแนวใด

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

องค์ประกอบของเรียงความ

ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

- คำนำ
- เนื้อหา
- สรุป

ศึกษาใบความรู้

ดูเรียงความ

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ความหมายของเรียงความ

เรียงความ คือ การนำถ้อยคำมาแต่งเป็นเรื่องราว เพื่อใช้เป็นข้อเขียนที่แสดงความคิด ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ผู้เขียนถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน โดยมีองค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป จึงจะเรียกว่าเรียงความอย่างสมบูรณ์

จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความ

ก่อนเขียนเรียงความต้องวางจุดประสงค์ให้ชัดเจนว่า

๑. เขียนเรื่องนั้น อย่างไร
๒. เขียนให้ใครอ่าน
๓. เขียนไปในแนวใด เช่น เขียนชักจูง เขียนให้ความรู้ เขียนแสดงความคิดเห็น

รูปแบบการเขียนเรียงความ

๑. คำนำ (ความนำ) เป็นส่วนเริ่มต้น นำเรื่องเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่อง ควรเขียนให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ระวังใจ น่าติดตาม คำนำเป็นย่อหน้าแรกและควรมีย่อหน้าเดียว สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการเขียนคำนำ ได้แก่

- ๑.๑ ไม่เขียนออกนอกเรื่อง
- ๑.๒ ไม่ควรนำเรื่องราวประวัติศาสตร์ที่คนรู้จักดีแล้วมาเขียน
- ๑.๓ ไม่ควรนำข้อคิดเห็นที่กว้างเกินไปมาเขียน เช่น ภาษาไทยในรอบ ๒๐ ปี
- ๑.๔ ไม่นำคำกล่าวที่เป็นความจริงในตัวเองอยู่แล้วมาเขียน เช่น “เป็นที่กล่าวกันว่า สิ่งที่น่าอนอนในชีวิตมนุษย์มีอย่างเดียวนั่นคือ ความไม่แน่นอน”

๒. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่แสดงสาระสำคัญของเรื่องราว ความรู้ ความคิดที่ตรงกับชื่อเรื่อง มีรายละเอียดเนื้อหาที่ครอบคลุมชื่อเรื่อง เพื่อตอบคำถามว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับใคร อะไร ทำอะไร เมื่อใด ที่ไหน อย่างไร เพราะเหตุใด สำคัญอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ฯลฯ อาจมีหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้ามีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

หรืออาจกล่าวได้ว่า เนื้อเรื่องเป็นข้อความที่ต่อจากคำนำ ทำหน้าที่ขยายใจความของคำนำให้ละเอียด แจ่มแจ้ง แต่ละย่อหน้าจะขยายความของเรื่องตามแนวคิดที่ตั้งไว้

๓. สรุป เป็นข้อความย่อหน้าสุดท้าย เป็นการปิดเรื่อง หรือ สรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ควรมีเพียง ๑ ย่อหน้า ซึ่งอาจเป็นคติสอนใจ ความประทับใจ ข้อคิดแก่ผู้อ่านเพื่อให้นำไปคิดหรือปฏิบัติเมื่อมีโอกาส หรือตั้งคำถามให้ผู้อ่านใคร่ครวญต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องเสนอข้อยุติ

ใบความรู้

เรื่อง

การเขียนเรียงความ

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรียงความ

ความหมายของเรียงความ

เรียงความ คือ การนำถ้อยคำมาแต่งเป็นเรื่องราว เพื่อใช้เป็นข้อเขียนที่แสดงความคิด ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ผู้เขียนถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน โดยมีองค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป จึงจะเรียกว่าเรียงความอย่างสมบูรณ์

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรียงความ

จุดประสงค์ในการเขียนเรียงความ

ก่อนเขียนเรียงความต้องวางจุดประสงค์ให้ชัดเจนว่า

๑. เขียนเรื่องนั้น อย่างไร

๒. เขียนให้ใครอ่าน

๓. เขียนไปในแนวใด เช่น เขียนชักจูง เขียนให้ความรู้

เขียนแสดงความคิดเห็น

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรียงความ

รูปแบบการเขียนเรียงความ

๑. คำนำ (ความนำ) เป็นส่วนเริ่มต้น นำเรื่องเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่อง ควรเขียนให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ระวัง น่าติดตาม คำนำเป็นย่อหน้าแรกและควรมีย่อหน้าเดียว สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการเขียนคำนำ ได้แก่

๑.๑ ไม่เขียนออกนอกเรื่อง

๑.๒ ไม่ควรนำเรื่องราวประวัติศาสตร์ที่คนรู้จักดีแล้วมาเขียน

๑.๓ ไม่ควรนำข้อคิดเห็นที่กว้างเกินไปมาเขียน เช่น ภาษาไทยในรอบ ๒๐ ปี

๑.๔ ไม่นำคำกล่าวที่เป็นความจริงในตัวเองอยู่แล้วมาเขียน เช่น “เป็นที่กล่าวกันว่า สิ่งที่น่าขนลุกในชีวิตมนุษย์มีอย่างเดียวนั่นคือ ความไม่แน่นอน”

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนเรียงความ

๒. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่แสดงสาระสำคัญของเรื่องราว ความรู้ ความคิดที่ตรงกับชื่อเรื่อง มีรายละเอียดเนื้อหาที่ครอบคลุมชื่อเรื่อง เพื่อตอบคำถามว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับใคร อะไร ทำอะไร เมื่อใด ที่ไหน เพราะเหตุใด สำคัญอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ฯลฯ อาจมีหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้ามีความสัมพันธ์ต่อเนืองกัน

หรืออาจกล่าวได้ว่า เนื้อเรื่องเป็นข้อความที่ต่อจากคำนำ ทำหน้าที่ขยายใจความของคำนำให้ละเอียด แจ่มแจ้ง แต่ละย่อหน้าจะขยายความของเรื่องตามแนวคิดที่ตั้งไว้

๓. สรุป เป็นข้อความย่อหน้าสุดท้าย เป็นการปิดเรื่อง หรือสรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ควรมีเพียง ๑ ย่อหน้า ซึ่งอาจเป็นคติสอนใจ ความประทับใจ ข้อคิดแก่ผู้อ่าน เพื่อให้นำไปคิดหรือปฏิบัติเมื่อมีโอกาส หรือทิ้งคำถามให้ผู้อ่านใคร่ครวญต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องเสนอข้อยุติ

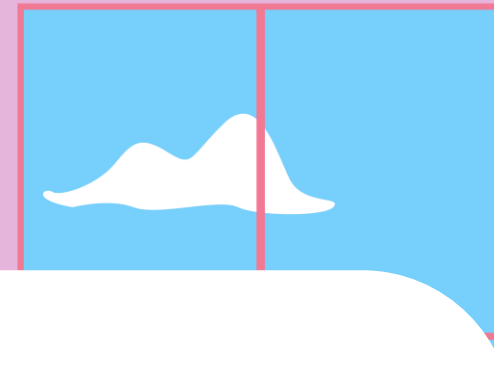
องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ

คำนำ
(การเปิดเรื่อง)

เนื้อเรื่อง
หรือเนื้อหา

สรุป
(การปิดเรื่อง)

คำนำ

หมายถึง ส่วนเริ่มต้น นำเรื่องเพื่อเชื่อมโยง
เข้าสู่เรื่อง

คำนำ

บอกความมุ่งหมาย

ทำให้ผู้อ่านสนใจ

ไม่ยาวเกินไป

บอกแนวของเรื่อง

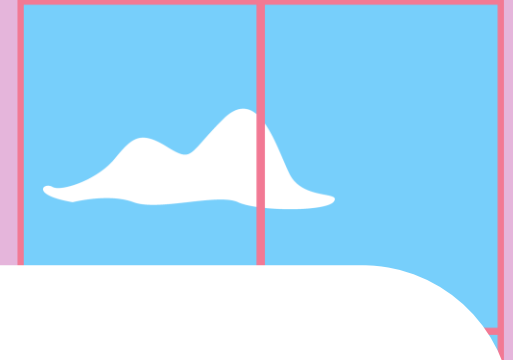
นำเข้าสู่เรื่อง

ข้อควรหลีกเลี่ยงในการเขียนคำนำ

๑. ไม่เขียนออกนอกเรื่อง
๒. ไม่ควรนำเรื่องราวประวัติศาสตร์ที่คนรู้จักดีแล้วมาเขียน
๓. ไม่ควรนำข้อคิดเห็นที่กว้างเกินไปมาเขียน
๔. ไม่นำคำกล่าวที่เป็นความจริงในตัวเองอยู่แล้วมาเขียน

เนื้อเรื่อง

หมายถึง ส่วนที่ แสดงสาระสำคัญของ
เรื่องราว ความรู้ ความคิดที่ตรงกับชื่อเรื่อง

เนื้อเรื่อง

สื่อถึงความคิด

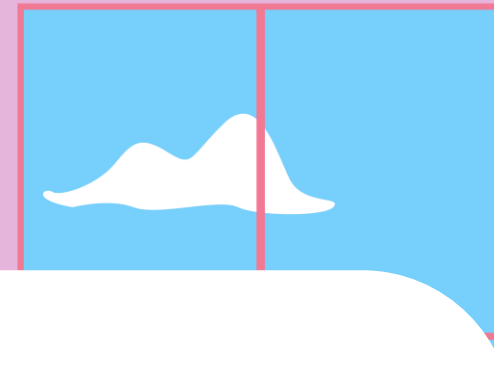
ประโยคสัมพันธ์กัน
สนับสนุนข้อมูลสำคัญ

รายละเอียด
ชัดเจน

เรียงตาม
ความสำคัญ

แต่ละย่อหน้า
สัมพันธ์กัน

สรุป

หมายถึง ข้อความย่อหน้าสุดท้าย เป็นการ
ปิดเรื่อง หรือสรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง
ควรมีเพียง ๑ ย่อหน้า

สรุป

สรุปใจความสำคัญ
ให้ตรงจุดมุ่งหมาย

เป็นย่อหน้าสุดท้าย
ของเรียงความ

สรุปเป็น
ประโยคบอกเล่า หรือ
คำถามฝากให้คิด

สร้างความประทับใจ

สรุปเป็นสุภาชิต
หรือคำประพันธ์

หลักการเขียนเรียงความ

- ตั้งจุดประสงค์ให้ชัดเจน
- วางโครงเรื่องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- เขียนโครงเรื่องตามลำดับ

หลักการเขียนเรียงความ

- เขียนคำนำให้น่าติดตาม น่าสนใจ
- เขียนเนื้อหาให้ได้ทั้งสาระ ความรู้ ความคิด
- สรุปประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมด ฝากข้อคิด
และข้อเสนอแนะ

ลักษณะของเรียงความที่ดี

- มีรูปแบบครบทั้งคำนำ เนื้อเรื่องและสรุป
- เนื้อเรื่องชัดเจน มีสาระ
- เรียงลำดับเรื่องและความคิดให้เข้าใจง่าย

ลักษณะของเรียงความที่ดี

- ใช้ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธีทางภาษาไทย
- แฝงข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และสร้างสรรค์
- ใช้สุภาพศัพท์ หรือคำประพันธ์ แทรกในเรียงความ

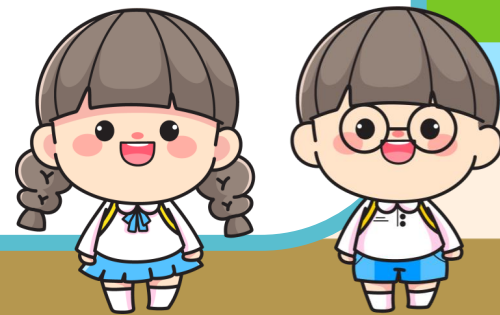

เรียงความ เรื่อง
“โรงเรียนของเรา”

คำนำ

เมื่อกล่าวถึงโรงเรียน สิ่งแรกที่ฉันคิดถึงคือ โรงเรียนเป็นสถานที่หนึ่งที่ย่อมเพาะในเรื่องการใช้ชีวิตในสังคม อุดมไปด้วยการให้ความรู้ และมีคุณครูคอยให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการแก้ปัญหา คอยอบรมบ่มนิสัย และสอนให้คนเป็นคนดี โรงเรียนจึงเปรียบเหมือนบ้านหลังที่สองของพวกเรา

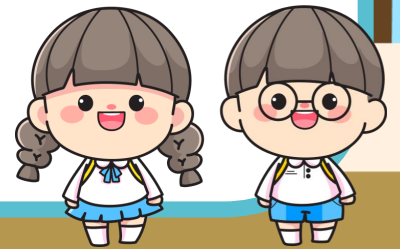

เนื้อเรื่อง

ก้าวแรกในโรงเรียนแห่งนี้ พวกเราได้พบคุณครูที่ปรึกษาที่ใจดี และเพื่อนที่น่ารัก ทำให้รู้สึกภูมิใจที่สามารถจบการศึกษาที่โรงเรียนแห่งนี้ได้ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนได้มีการแบ่งหน้าที่เขตรับผิดชอบ ทำความสะอาดในบริเวณโรงเรียน เพื่อที่จะสร้างระเบียบวินัย ความสามัคคี ในการทำงาน และนิสัยรักความสะอาด ด้วยจิตสำนึก และความผูกพันกับโรงเรียนเหมือนบ้านหลังที่สองของพวกเรา

สรุป

ตลอดระยะเวลา ๙ ปี ที่อยู่ในโรงเรียนแห่งนี้ พวกเราได้รับความรู้ และทักษะการใช้ชีวิตในสังคม โดยมีคุณครูที่คอยห่วงใย คอยสอบถาม ทั้งในด้านการเรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นจากทางบ้าน หรือการคบเพื่อน คุณครูจะให้คำปรึกษาแนะนำ และให้กำลังใจ ตลอดจนถึงส่งพวกเราทุกคนสำเร็จถึงฝั่งฝัน พร้อมทั้งจะเผชิญโลกกว้างในระดับมัธยมศึกษาสลับไป

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน
เรื่อง
การเขียนเรียงความ

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำใบงานของนักเรียน
๒. ดูแลการทำกิจกรรมของนักเรียน
๓. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

เรียงความดีมีคุณค่า

สนทนาความรู้

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

การเขียนเรียงความที่ดี เป็นอย่างไร

ความคิดสำคัญต้องมีเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกันกับหัวข้อเรื่อง และต้องมีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันตลอดทั้งเรื่อง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พุดแสดงความคิดเห็น (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ เรื่อง การพุดแสดงความคิดเห็น
๒. ใบงาน เรื่อง การพุดแสดงความคิดเห็น

